

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.1.7>

STANDARZY ZAWODOWE W KSZTAŁCENIU NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO: ZMIANY CECH JAKOŚCIOWYCH

Cui Long

*aspirant Katedry Pedagogiki Filologii Zagranicznej i Tłumaczeń
Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego imienia Simona Kuzneta (Charków, Ukraina),
Uniwersytet Pedagogiczny Nejiang (Nejiang, Chiny)
ORCID ID: 0000-0001-5789-0858
180726098@qq.com*

Adnotacja. W artykule podsumowano wyniki badań odzwierciedlające dynamikę rozwoju cech zawodowych i osobistych przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego w procesie uczenia się na uniwersytecie; przedstawiono model kształtowania kompetencji zawodowych i osobistych przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego; opisano warunki i metody rozwoju cech zawodowych i osobistych uczniów. Stwierdzono, że u uczniów na młodszych kursach dominuje motywacja do unikania porażek, a na wyższych kursach kształtuje się motywacja do osiągnięć. Pokazano dynamikę kształtowania się cech zawodowych, kompetencji ogólnozawodowych i zawodowych studentów od pierwszego do czwartego roku. Zidentyfikowano pedagogiczne warunki kształtowania się kompetencji zawodowych i osobistych przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego: organizacja procesu edukacyjnego na podstawie interdyscyplinarności i integracji programów pracy dyscyplin edukacyjnych; uwzględnienie w procesie edukacyjnym obiektywnych i subiektywnych czynników kształtowania się przedmiotu działalności zawodowej; zmienność wykorzystania innowacyjnych technologii edukacyjnych itp.

Słowa kluczowe: Cechy zawodowe i osobiste, nauczyciel wychowania fizycznego, rozwój zawodowy i osobisty, kompetencje, kompetencje zawodowe.

PROFESSIONAL STANDARDS IN TRAINING OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS: CHANGES IN THE QUALITY CHARACTERISTICS

Cui Long

*Postgraduate Student at the Department of Pedagogy of Foreign Philology and Translation
Semen Kuznets Kharkiv National University of Economics (Kharkiv, Ukraine),
Neijiang Normal University (Neijiang, China)
ORCID ID: 0000-0001-5789-0858
180726098@qq.com*

Abstract. The article summarizes the results of the study, which reflect the dynamics of the development of professional and personal qualities of future teachers of physical education in the process of studying at a university; the model of formation of professional and personal competence of future teachers of physical culture is presented; conditions and methods of development of students' professional and personal qualities are described. It was established that the motivation of avoiding failure prevails among students in the junior years, and the motivation of achievements is formed by the senior years. The dynamics of the formation of professionally significant qualities, general professional and professional competencies of students from the first to the fourth year are shown. Pedagogical conditions for the formation of professional and personal competence of future teachers of physical education have been identified: organization of the educational process based on interdisciplinarity and integration of work programs of educational disciplines; accounting in the educational process of objective and subjective factors of formation of the subject of professional activity; the variability of the use of innovative educational technologies, etc.

Key words: professional and personal qualities, physical culture teacher, professional and personal development, competencies, professional competence.

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ФІЗКУЛЬТУРИ: ЗМІНИ ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК

Цуй Лун

*аспірант кафедри педагогіки іноземної філології та перекладу
Харківського національного економічного університету імені Симона Кузнеця (Харків, Україна),
Педагогічний університет Нецзян (Нецзян, Китай)
ORCID ID: 0000-0001-5789-0858
180726098@qq.com*

Анотація. У статті узагальнено результати дослідження, що відображають динаміку розвитку професійно-особистісних якостей майбутніх вчителів фізичної культури у процесі навчання у ВНЗ; представлено модель формування професійно-особистісної компетентності майбутніх учителів фізичної культури; описано умови та методи розвитку професійно-особистісних якостей студентів. Встановлено, що у студентів на молодших курсах переважає мотивація уникнення невдач, а до старших курсів формується мотивація досягнень. Показано динаміку формування професійно-значущих якостей, загальнопрофесійних та професійних компетенцій студентів від першого до четвертого курсу. Виявлено педагогічні умови становлення професійно-особової компетентності майбутніх вчителів фізичної культури: організація навчального процесу на основі міждисциплінарності та інтеграції робочих програм навчальних дисциплін; облік у навчальному процесі об'єктивних та суб'єктивних факторів становлення суб'єкта професійної діяльності; варіативність використання інноваційних освітніх технологій та ін.

Ключові слова: професійно-особистісні якості, вчитель фізичної культури, професійно-особистісний розвиток, компетенції, професійна компетентність.

Вступ. Спеціальна підготовка до змагальної діяльності у спорті здійснюється у формі спортивного тренування. Головна мета у процесі підготовки вчителів фізичної культури – розвиток професійно-особистісних якостей студентів. У психолого-педагогічних дослідженнях широкого поширення набули такі категорії, як «професійно-значущі якості», «професійно-важливі якості» (А.А. Деркач, Е.Ф. Зеєр), «професійно значущі особисті якості» (Л.М. Мітіна). Вищенаведені вчені розуміють «під професійно-важливими якостями індивідуальні якості суб'єкта, включені в процес діяльності та що впливають на ефективність діяльності та успішність її засвоєння».

На думку А.А. Деркача під «професійно-важливими розуміються ті якості, які впливають на ефективність розв'язання завдань професійної діяльності, а професійно-значущі – ті, що впливають на ефективність розв'язання задач професійного розвитку» (Деркач, 2013).

Основна частина. Нова концепція фізичної культури, що формується, обумовлює необхідність відповідних змін у підготовці вчителів фізичної культури в системі вищої педагогічної освіти. Це знайшло відображення у змісті нового освітнього стандарту, нових навчальних планах та програмах, пошуку шляхів удосконалення професійної підготовки учительських кадрів.

Професійна підготовка вчителя фізичної культури є процес становлення його особистості, розвитку загальної та професійної педагогічної культури, які є умовою та передумовою ефективності професійної діяльності. Професійна готовність вчителя фізичної культури постає як цілісний стан особистості, що виражає якісні характеристики її спрямованості, свідомості, професійної позиції, рівня оволодіння професійно-педагогічними діями та операціями. Як відомо, основою професійного навчання студентів є загальнопедагогічна підготовка. Вона є, з одного боку, процес навчання та виховання майбутнього вчителя, з іншого, постає як результат цього процесу, який визначається рівнем розвитку загальнопедагогічної культури, сформованість професійно значущих якостей, педагогічної спрямованості особистості, оволодінням операційними сторонами педагогічної діяльності та ін.

Е.Ф. Зеєр зазначає, що «професійно важливі якості – це психологічні якості особистості, що визначають продуктивність (продуктивність, якість, результативність) діяльності». Вчений виділяє такі професійно-важливі якості вчителя фізичної культури, як «спостережливість, образну, рухову та інші види пам'яті, технічне мислення, просторову уяву, уважність, емоційну стійкість, рішучість, пластичність, наполегливість, цілеспрямованість, дисциплінованість, самоконтроль (Зеєр, 2016: 390).

Л.М. Мітіна вважає, що «вчитель – ключова постать навчально-виховного процесу, він покликаний виступати не просто у ролі людини транслятора готових знань, умінь і навиків, а й сприяти розвитку творчого, індивідуального ставлення кожного учня себе і власного життя. Робота вчителя фізичної культури передбачає творчий, індивідуальний та нестандартний характер. Вона буде успішною, якщо сам педагог постійно прагнути до професійного та особистісного розвитку, до вершин «акме» (Мітіна, 2004: 387).

Компонентами професійно-особистісного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури є мотиваційно-ціннісний, перцептивно-гностичний та комунікативно-діяльнісний. «Якісні зміни компонентів професійно-особистісного розвитку знаходять свій відбиток у його умовах. Критерії мотиваційно-ціннісного компонента виявляються у вибірковості вибору особистих та суспільних цінностей фізичної культури, створення стійкого активно-позитивного ставлення до них, задоволеності успішним використанням способів рухових дій; перцептивно-гностичного – визначають усвідомлення сутності соціального, духовного, психофізичного та професійного значення фізичної культури для розвитку особистості вчителя, сформованість його психічних, мнемічних, атенційних, інтелектуальних, емоційно-вольових якостей; комунікативно-діяльнісного – визначає повноту та якість прояву емоцій, рефлексії, культури спілкування, рівня самоврядування у процесі фізкультурно-спортивної діяльності» (Голенкова, 2008).

Професійно-значущі якості педагога формуються в освітньому середовищі вузу, який має створювати ефективні умови для самореалізації та саморозвитку студентів. «Незалежно від спеціалізації та характеру майбутньої професійної діяльності, будь-який вчитель-початківець повинен мати фундаментальні знання, професійні вміння та навички, досвід творчої, дослідницької та самостійної діяльності»

Впровадження професійних стандартів в організації – це багаторівневий процес, який починається з вивчення тексту стандарту з метою визначення сфери діяльності та, відповідно, посад, до яких він застосовний.

У сучасному суспільстві важливим елементом освіти є шкільна освіта, яка формує знання та навички. Школи надають учням загальну освіту.

Професійний стандарт – документ, який розкриває зміст професійної діяльності (у формі трудових функцій) у межах певного виду економічної діяльності; містить оціновані вимоги до дій, що здійснюються працівником, необхідним знанням і вмінням. Основне значення професійного стандарту – встановлення вимог до якості праці. Професійний стандарт є міжгалузевим – у цьому його основна особливість.

Освіта – це сукупність систематизованих умінь, навичок та знань, набутих людиною у процесі навчання у спеціальних установах або самостійного здобуття знань.

Освітню діяльність, відповідно до законодавства, можуть провадити як юридичні особи, так і індивідуальні підприємці.

Професійна діяльність педагога оцінюється результатами навчання, виховання та розвитку учнів. Але оцінена вона може лише при комплексному підході.

Аналіз анкетування студентів показав, що статистично достовірна позитивна зміна в процесі навчання від першого до другого курсу відбулася у розвитку компетенцій, таких як «готовністю усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, мати мотивацію до здійснення професійної діяльності», «готовність до психолого-педагогічного супроводу навчально-виховного процесу».

У період з другого до третього курсу починають формуватися такі загально-професійні компетенції, як «здатність здійснювати навчання, виховання та розвиток з урахуванням соціальних, вікових, психофізичних та індивідуальних особливостей, у тому числі особливих освітніх потреб учнів», «готовність до професійної діяльності відповідно до нормативно-правових актів сфери освіти», «володіння основами професійної етики та мовної культури», «готовність до забезпечення охорони життя та здоров'я учнів».

З третього по четвертий курс знову (як і в ситуації переходу з першого на другий курс) значуще розвиваються такі загальнопрофесійні компетенції, як «готовність усвідомлювати соціальну значимість своєї майбутньої професії, мати мотивацію до здійснення професійної діяльності» та «готовність до психолого-педагогічного супроводу навчально-виховного процесу» (Зайцева, 2014).

Аналізуючи динаміку розвитку професійних компетенцій студентів, було встановлено, що значуще достовірні зрушення при переході учнів з першого на другий курс відзначені за такими професійними компетенціями: «здатність вирішувати завдання виховання та духовно-морального розвитку, які навчаються у навчальній та позанавчальній діяльності», «здатність організувати співпрацю учнів, підтримувати активність та ініціативність, самостійність учнів, розвивати їх творчі здібності», «здатністю виявляти та формувати культурні потреби різних соціальних груп».

Динаміка формування професійних компетенцій під час переходу з другого на третій курс зазначена за компетенціями «готовність реалізувати освітні програми з навчальних предметів відповідно до вимог освітніх стандартів», «здатність використовувати можливості освітнього середовища для досягнення особистісних, метапредметних та предметних результатів навчання та забезпечення якості навчально-виховного процесу засобами навчальних предметів, що викладаються», «готовність до взаємодії з учасниками навчального процесу».

Вчитель фізичної культури:

Несе відповідальність за виконання навчальної програми, за оволодіння учнями необхідними знаннями, вміннями та навичками на уроках фізичної культури, за виконання ними фізичних вправ у домашніх умовах, за проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня;

Забезпечує на уроках та позакласних заняттях з фізичної культури спостереження санітарно-гігієнічних вимог та заходів, що запобігають спортивним травмам та нещасним випадкам.

Веде систематичний облік фізичної підготовленості учнів; використовує методи, прийоми та форми організації, що відповідають сучасним вимогам теорії та методики фізичного виховання дітей шкільного віку;

Формує в учнів поряд із руховими навичками, вміннями та розвитком фізичних якостей знання з гігієни занять фізичними вправами, надання першої медичної допомоги, використання засобів, що сприяють підтримці працездатності організму (Голєнкова, 2008).

Організовує позакласну фізкультурно-масову роботу в школі, залучаючи максимальну кількість учнів до фізкультурних гуртків, груп ОФП, секцій з видів спорту та туризму, а також до різноманітних масових спортивних заходів;

Надає постійну допомогу у проведенні фізкультурно-оздоровчих заходів у мікрорайоні, організаційну та методичну допомогу вихователям груп продовженого дня у проведенні занять із фізичної культури з учнями, широко залучаючи для цього фізкультурний актив школи;

Спрямує роботу шкільного колективу фізичної культури, а також готує громадських інструкторів та суддів з числа учнів та залучає їх у доступних формах до проведення різних фізкультурно-оздоровчих занять та заходів у школі та за місцем проживання;

Організує внутрішньошкільні змагання та фізкультурні свята за програмою дитячих спортивних ігор «Старти надій» та іншими видами змагань, проводить відповідну підготовку учнів до позашкільних спортивних змагань;

Бере участь у організації груп початкової підготовки у школі, створюваних дитячо-юнацької спортивної школою;

Підтримує контакт зі спортивними товариствами та позашкільними установами, де займаються учні цієї школи;

У теорії вчених чітко визначено вимоги щодо підготовки майбутнього вчителя фізичної культури:

- поетапність підготовки вчителя, що включала спочатку загальне виховання та освіту, потім педагогічне, і лише після цього – спеціальне вивчення предмета та методики його викладання;
- психологічні та анатомо-фізіологічні знання вчителя;
- вміння використовувати на практиці набуті вміння та навички;
- вміння використовувати дослідницькі та дискусійні форми навчання;
- виховання у майбутніх вчителів готовності до
- професійного самовдосконалення та творчості.

Здійснює облік невміючих плавати та за сприяння адміністрації школи організує їх навчання плаванню;

Сприяє профорієнтації учнів працювати у сферу матеріального виробництва.

Виникнення фізичного виховання відноситься до самого раннього періоду в історії людського суспільства. Елементи фізичного виховання виникли в первісному суспільстві. Поступово в ході історичного процесу люди звернули увагу на те, що ті члени племені, які вели більш активний і рухливий спосіб життя, неодноразово повторювали ті чи інші фізичні дії, проявляли фізичні зусилля, були також сильнішими, витривалішими і працездатнішими. Це призвело до свідомого розуміння людьми феномена вправи (повторюваності дій). Саме феномен фізичних вправ став основою фізичного виховання (Клопов, 2007).

Форми організованого фізичного виховання виникли в Стародавній Греції у формі спеціального навчання молоді військово-спортивним вправам, але до сучасної історії вони залишалися надбанням небагатьох представників привілейованих станів або обмежувалися військовою підготовкою.

До основних понять теорії фізичного виховання відносяться:

- 1) «фізичне виховання»; 2) «фізична підготовка»; 3) «фізичний розвиток»;
- 4) «фізична досконалість»; 5) «спорт».

Фізичне виховання – вид навчання, специфічним змістом якого є навчання рухам, виховання фізичних якостей, оволодіння спеціальними фізкультурними знаннями та формування усвідомленої потреби у заняттях фізичною культурою.

У фізичному вихованні має зміст рухове навчання - систематичне оволодіння людиною раціональними способами управління своїми рухами, придбання таким чином необхідного в житті фонду рухових умінь і пов'язаних з ними знань.

Виховання фізичних якостей є не менш значущим аспектом фізичного виховання. Цілеспрямоване управління прогресивним розвитком сили, швидкості, витривалості та інших фізичних якостей впливає на комплекс природних властивостей організму і тим самим визначає кількісні та якісні зміни його функціональних можливостей.

Отже, фізичне виховання – це процес вирішення певних освітніх завдань, який має всі ознаки педагогічного процесу. Відмінною рисою фізичного виховання є те, що воно забезпечує системне формування рухових навичок і спрямований розвиток фізичних якостей людини, сукупність яких у вирішальній мірі визначає її фізичну працездатність.

Фізичне виховання – це процес виховання фізичних якостей і оволодіння життєво важливими рухами. Розрізняють загальну фізичну підготовку і спеціальну.

Загальна фізична підготовка спрямована на підвищення рівня фізичного розвитку широкої рухової підготовленості як передумови успіху в різних видах діяльності.

Спеціальна фізична підготовка – спеціалізований процес, що сприяє досягненню успіху в певній діяльності (виді професії, виді спорту тощо), що пред'являє особливі вимоги до рухових можливостей людини. Результатом фізичної підготовки є фізична підготовленість, яка відображає досягнуту працездатність у сформованих рухових умінь і навичках, що сприяють ефективності цільової діяльності (на яку спрямоване навчання).

Фізичний розвиток – це процес формування, становлення і наступної зміни протягом життя індивіда морфологічних і функціональних властивостей його організму та заснованих на них фізичних якостей і здібностей.

Фізичний розвиток певною мірою визначається закономірностями спадковості, вікова градація, єдність організму і середовища, біологічний закон фізичних вправ і закон єдності форм і функцій організму в його діяльності.

Ці закономірності є вихідними при виборі засобів і методів фізичного виховання в кожному конкретному випадку. Фізична досконалість – це історично зумовлений ідеал фізичного розвитку та фізичної підготовленості людини, що оптимально відповідає вимогам життя.

Найважливішими питомими показниками фізично досконалої людини сучасності є:

- 1) міцне здоров'я, яке забезпечує людині можливість безболісно і швидко адаптуватися до різних, у тому числі несприятливих, умов життя, праці, побуту;
- 2) висока загальна фізична працездатність, що дозволяє досягти значної спеціальної працездатності;
- 3) пропорційно розвинена статура, правильна постава, відсутність окремих аномалій і диспропорцій;
- 4) всебічно і гармонійно розвинені фізичні якості, що виключають однобічний розвиток особистості;
- 5) володіння раціональною технікою основних життєво важливих рухів, а також умінь швидко оволодівати новими руховими діями;

б) фізичне виховання, тобто. володіння спеціальними знаннями та вміннями для ефективного використання свого тіла та фізичних можливостей у побуті, праці, спорті.

Висновки. На сучасному етапі розвитку суспільства основними критеріями фізичної досконалості є норми і вимоги державних програм у поєднанні зі стандартами єдиної спортивної класифікації спорту. Він являє собою власне змагальну діяльність, спеціальну підготовку до неї, а також властиві їй міжособистісні відносини і норми.

Характерна риса спорту - це змагальна діяльність, специфічною формою якої є змагання, що дозволяють виявити, порівняти і зіставити можливості людини на основі чіткої регламентації взаємодій суперників, уніфікації складу дій (вага снаряда, суперник, дистанція, тощо), умови їх проведення та методи оцінки досягнень за встановленими правилами.

Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів має бути спрямована на розвиток та закріплення не тільки і не стільки теоретичних знань, скільки педагогічних операцій, методів, процедур або їх поєднання. Важливим завданням самостійної індивідуальної роботи є розвиток у студентів рефлексивної свідомості, адекватної самооцінки та саморегуляції. Істотну роль у вирішенні цього завдання відіграє складання під керівництвом викладача та реалізація кожним студентом індивідуальної освітньо-професійної програми, що включає самооцінку професійно-особистісних якостей на основі зіставлення їх з професіограмою та висування особистих навчально-професійних завдань на період навчання у вузі.

У результаті загальнопедагогічної підготовки передбачається здійснення студентської науково-дослідної роботи, що з майбутньої; професійною діяльністю майбутніх вчителів фізичної культури та у своєму змісті враховує спеціалізацію; студентів для поглибленого вивчення та реалізації виховного та розвиваючого потенціалу конкретного виду спорту.

Розвиток у студентів позитивної мотивації науково-дослідної діяльності, а також загальнопедагогічної підготовки в цілому забезпечується за допомогою використання результатів проведених ними досліджень навчально-пізнавальної, навчально-практичної та самостійної практичної діяльності (доповіді, повідомлення, виступи на науково-практичних конференціях, педагогічних читаннях, ділові ігри, тренінги та ін.).

Проведення самостійних досліджень інтегративного характеру з використанням теоретичних знань з предметної та психолого-педагогічної освітніх областей сприяє формуванню у свідомості студентів цілісної картини педагогічної дійсності, а також детермінує розвиток установки на перетворення педагогічної теорії на метод пізнавальної та практичної діяльності, спрямованої на духовно-фізичне виховання школярів.

Реалізація пропонованих технологій дозволяє суттєво збільшити ефективність загальнопедагогічної підготовки вчителя фізичної культури, що відбивається у значному підвищенні рівня сформованості загальнопедагогічної культури особистості кожного студента.

Список використаних джерел:

1. Герцик М., Вацеба О. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт», Львів, «Українські технології», 2002, 232 с.
2. Гауряк О., Киселиця О., Формування педагогічної культури майбутніх учителів фізичної культури в процесі фахової підготовки у ВНЗ, Вісник Запорізького національного університету, 2012, № 2, С. 27–35.
3. Голенкова Ю., Психологічний аналіз специфіки праці вчителя фізичної культури, Теорія та методика фізичного виховання, 2008, № 3, С. 6–9.
4. Деркач А.А., Тренерське мистецтво. М: Регенс, 2013, 540 с.
5. Зайцева Ю., Специфіка діяльності вчителя фізичної культури як організатора фізкультурно-спортивної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах, Витоки педагогічної майстерності, 2014, Вип. 13, С. 139–144.
6. Карченкова М., Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, дис. ... канд. пед. наук, Переяслав-Хмельницький, 2006, 228 с.
7. Клопов Р., Інформатизація вищої фізкультурної освіти, Теорія та методика фізичного виховання, 2007, № 4, С. 3–7.
8. Мартиненко В., Безперервна підготовка фахівців фізичного виховання і спорту, Наукові праці. Серія Педагогіка, 2009, Вип. 99, Т. 112, С. 111–115.
9. Мітіна, Л. М. Психологія праці та професіонального розвитку вчителя / Л. М. Мітіна. – М.: Академія, 2004.
10. Зеєр Е.Ф., Форсайт-проект «Психолого-педагогічна навчальна платформа педагогів професіональної школи» // Научний діалог. 2016. № 11. С. 387-400.

References:

1. Derkach A.A. (2013), *Trenerske mystetstvo* [The art of training]. M: Rehens, 540 s. [in Russian]
2. Hertsyk M., Vatsaba O. (2002) *Vstup do spetsialnosti haluzi "Fizyczne vykhovannia i sport"* [Introduction to "Physical education and sports" specialties], Lviv, "Ukrainski tekhnolohii", 232 s. [in Ukrainian].
3. Hauriak O., Kyselytsia O., (2012) *Formuvannia pedahohichnoi kultury maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury v protsesi fakhovoi pidhotovky u VNZ* [Formation of the pedagogical culture of future physical education teachers in the process of professional training at universities], *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, No 2, S. 27–35. [in Ukrainian].
4. Holenkova Yu., (2008) *Psykhoholichnyi analiz spetsyfyky pratsi vchytelia fizychnoi kultury* [Psychological analysis of the specifics of the physical education teacher's work], *Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia*, No 3, S. 6–9. [in Ukrainian].

5. Zaitseva Yu., (2014) Spetsyfika diialnosti vchytelia fizychnoi kultury yak orhanizatora fizkulturno-sportyvnoi roboty v zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh [The specifics of the activity of a physical culture teacher as an organizer of physical culture and sports work in general educational institutions], Vytoky pedahohichnoi maisternosti, Vol. 13. S. 139–144. [in Ukrainian].
6. Karchenkova M., (2006) Pedahohichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future teachers of physical culture for professional activity], dys. ... kand. ped. nauk, Pereiaslav-Khmelnytskyi, 228 s. [in Ukrainian]
7. Klopov P., (2007) Informatyzatsiia vyshchoi fizkulturnoi osvity [Informatization of higher physical education], Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia, No 4, S. 3–7. [in Ukrainian]
8. Martynenko V., (2009) Bezperervna pidhotovka fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu [Continuous training of physical education and sports specialists], Naukovi pratsi. Seriiia Pedahohika, Vol. 99, T. 112, S. 111–115. [in Ukrainian]
9. Mitina, L. M. (2004), Psihologija praci ta profesional'nogo rozvitku vchytelja [Psychology of work and professional development of the teacher] / L. M. Mitina. – M.: Akademija,. [in Russian]
10. Zeer E.F. (2016), Forsait-proekt «Psihologoho-pedahohychna navchalna platforma pedahohiv profesyonalnoyi shkoly» [Psychological-pedagogical educational platform for teachers of a professional school] // Nauchnyi dialoh.. № 11. S. 387–400. [in Russian]